

Zalai Kapocs

A Zalai Népőiskolai Egyesület Lapja

4. évfolyam 2. szám

A művelődés hete • a tanulás ünnepe
'A tanulás öröm, érték, felelősség'

Tartalom

Egyenlő esélyt a tanulásban mindenkinek!	1
Börtönlátogatásaim	2
Tanítva Tanulunk Docendo Discimus	3
Megvalósított programok	3
„A művelődés hete - A tanulás ünnepe” képes beszámolója	4-7
Köszönet az adóforintokért	8

EGYENLŐ ESÉLYT A TANULÁSBAN MINDENKINEK!

címmel a Magyar Népőiskolai Társaság pályázatát írt ki „A művelődés hete – a tanulás ünnepe” programsorozat támogatására, melyre egyesületünk is sikeresen pályázott. Egy több részből álló programsorozatot terveztünk megvalósítani a Zala Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetben, mivel, mindenkor tevékenységünk fő célja, hogy képzésekkel, kulturális, sport és egyéb programokkal segítjük a fogvatartottak szabadulás utáni beilleszkedését. Tervezett projektünkkel is ezt kívántuk elérni, törekedve arra, hogy ne csak informáljunk, hanem híven a projekt céljához, az adott körülményekhez, szórakoztassunk is.

A társadalomba való visszailleszkedésük elősegítése, munkaerő-piaci esélyeik javítása, speciális élethelyzetükből következő hátrányaik csökkentése érdekében törekszünk arra, hogy megfelelő képzésekkel, kulcsképessegek hiányosságának csökkentésével, megszüntetésével, felismerjük kiszolgáltatott helyzetüket. A tanulás ünnepe, akár személyre szabottan is, megismerjük helyzetük javításának lehetőségeit.

A megye munkaerő-piaci igényeihez igazodva, mutattunk be számukra elérhető jó gyakorlatokat, aktuális ismereteket nyújtó előadásokon vehettek részt. Példaként szolgáltak társaik is, akik tanulási élményeiket mutatták be. Ezzel is erősítettük meg azt, hogy felhívjuk a figyelmüket arra, hogy mit

tehetnek azok akiknek nincsen piacképes képzettségük, nincs befejezett iskolai végzettségük. Ez azért is fontos, mert szabadulásuk után eredeti szakmájukban - ha van - büntetett előéletük miatt, nagyon kevesen tudnak elhelyezkedni, vagy mert, a lakóhelyül szolgáló településen nincs számukra megfelelő munka-lehetőség. Kitörési esélyeik korlátozottak, ezért fontos, hogy előadásaink keretében megismerhessenek alternatív munkaerő-piaci lehetőségeket.

Projektünk az ünnep kapcsán nem egy megszokott fesztivál, illetve nagy tömegeket megmozgató rendezvény volt. DE fontosnak tartottuk, hogy a külvilágtól elzárt hátrányos helyzetű embereknek is adjunk esélyt arra, hogy ŐK is részesei legyenek a művelődés- tanulás ünnepén zajló eseményeknek. Igazodtunk az intézet szabályaihoz, lehetőségeihez, ezért programjainkat témakörönként több részletben valósítottuk meg.

Törekedtünk arra, hogy az egyes előadások elkülönüljenek, ne mosódjanak össze, legyenek elgondolkodtatóak, szórakoztatóak, vidámak és nyújtsonak új ismereteket.

Projektünkkel feleljünk meg a program céljainak:

LEGYÜNK A FELNŐTT TANULÓ A FELNŐTTKORI TANULÁS LEGHATÁSOSABB SZÓSZÓLÓI.

Fehér Lászlóné

BÖRTÖNLÁTOGATÁSAIM...

„Szeptember végén telefonon felhívott Dr.Szinku Mihály barátom, aki amint kiderült a Zalai Népfőiskolai Egyesület elnöke, és megkérdezte, hajlandó volnék-e mind a zalaegerszegi, mind pedig a kaposvári Büntetés Végrehajtási Intézet kényszerű lakói számára előadást tartani hosszú életem tapasztalatairól, közben természetesen a szibériai lágerekben, munkatáborokban eltöltött fiatal éveimről?

Kissé meglepődtem, mert sok helyen tartottam már előadást az elmúlt évtizedek folyamán, de zárt intézetben még eddig soha sem. Ettől függetlenül azonnal igennel válaszoltam, mert átéreztem, mit jelent a külvilágtól elszigetelt emberek számára, ha néhány órára megfedkezhetnek sorsukról, és a külvilágból jött ismeretlen személy beszél hozzájuk életének élményeiről.

Az első találkozás az Intézet lakóival Zalaegerszegen zajlott le, az intézményvezető meszesemenően megértő támogatásával. Történetesen ott már többször jártam, mint orosz tolmács a tiltott határátlépők ügyeiben közreműködve, de ez az alkalom mégis más volt, mint a beszélő üvegfala előtt ülni.

Mikor beléptem az előadóterembe, semmi különöset nem éreztem, mert hiszen megszoktam már a közönség rám szegeződő, várakozó tekintetét, hogy miről is fogok beszélni? Csak az lepett meg, hogy nem láttam egyetlen olyan arcot sem, amelyikről sötét múlt árnya vetődött volna felém. Nem tudom, nem is kérdezném meg soha, hogy ki miért lakója az intézménynek, de valahogy nem észleltem a különbséget köztük és köztem. Bizonyára nagyon jóhiszemű vagyok, nem tudok senkiről valami nagyon rosszat feltételezni. Felszabadultan

beszéltem ifjúkorom nevelési rendszeréről, a leventei intézményről, a háború nyomasztó levegőjéről, mely megrabolta ifjúságunkat, és korán felnőtté kellett válnunk. Beszéltem az északi fagyokban végzett kényszerszermunkáról, de arról is, hogy soha nem adtam fel a reményt, hogy egyszer majd visszatérhetek Magyarországra, szeretett hazámba. Írásaim közül Balogh Tamás színművész úr felolvasta azt a visszaemlékezést, melyben az 1930-as évek elejének nagyon nehéz korszakát idéztem meg, az első világháború, Trianon utáni, majd világválságba torkolló évek nyomorúságát.

A hallgatóság között akadtak, akik mély átérzéssel olvasták fel a rabságban, idegenben töltött ifjúságom versbe öntött komor és mégis reménységgel átítatott emlékeit. A búcsúzáskor felzúgó tapsból éreztem, hogy sikerült utat találnom az értő és érző szívekhez.

Két hét múlva Kaposváron találkoztam az ottani intézmény lakóival, a vezetőség ugyancsak helyeslő és bátorító kíséretében. Az észleléseim hasonlatosak voltak az előző látogatás alkalmával tapasztaltakhoz. A hallgatóság ugyanolyan fegyelmezett és figyelmesen meghallgatott, kérdést is kaptam, a taps sem maradt el. A lágeri verse-

im itt is elhangzottak, a társaik elé kiállt önként jelentkezők által mély átérzéssel előadott, érzelmesen hangsúlyozott előadásmódban.

Számomra nagy élmény volt a zárt intézet lakóval találkozni, és csak annyit mondhatok, ha újra meghívást kapok az intézmények mindenben megértő vezetőitől, hogy valamely érdekes témában kifejtsem gondolataimat, szívesen vállalkozom az utazásra a népfőiskola lelkes és segítőkész munkatársainak társaságában.

Rózsás János

TANÍTVÁ TANULUNK DOCENDO DISCIMUS

tanultam megboldogult úrfi koromban, azaz középiskolás diákként. Nem gondoltam, hogy alkalmazni is fogom az életben a tanítva tanulást.

A sors úgy hozta, hogy gyakorló állatorvosként vidéken, falusi emberek közt élve többször is alkalmam, sőt kötelességem is volt tudásomból átadni az ott élőknek. Eleinte szakmai állategészségügyi, egészségügyi majd később más ismereteket is. Alkalmam volt tapasztalni, hogy az egyszerű, kevésbé iskolázott falusi emberek, csak a templomban képesek csöndben ülni illendőségből, udvariasságból. Ha csupán száraz szakmai ismereteket közlünk velük hamarosan köhögéssel, vagy más módon mocorgással, ásítózással jelzik, hogy ez nem nagyon érdekli őket. Ha tényleg az érdeklődésüket figyelembe véve gyakorlatilag is hasznosítható tudást, ismereteket közlünk velük akkor a hallgatóságból hamarosan aktív résztvevők lesznek, s tapasztalataikból, ismereteikből én is tanulhatok. Néha magam is veszek részt továbbképző tanfolyamokon, előadásokon, ahol gyakran neves egyetemi tanárok, sőt néha akadémikusok is adnak elő, és mint a szorgalmas vizsgázó diákok csupán felmondják a leckét a hallgatóságnak, akik többnyire tapasztalt gyakorlati szakemberek, de az ő

tudásukra, tapasztalataikra, ismereteikre nem kíváncsiak.

Az anyag előadása és a taps meghallgatása után angolosan távoznak.

Véleményem szerint lehetővé kell tenni, hogy az előadásokon résztvevő, akár előadás közben is véleményt nyilváníthasson és akár többen is aktívan, bekapcsolódhassanak. Napjainkban éppen a művelődés hetében élünk ne feledjük a másik hasznosítható latin szólást sem: NON SCHOLAE, SED VITAE DISCIMUS:

azaz: nem az iskolának, hanem az életnek tanulunk.

Dr. Szinku Mihály
Zalai Népfőiskolai Egyesület elnöke

MEGVALÓSÍTOTT PROGRAMOK 2008. október 13-31.

1. Rózsás János a Gulag-lexikon szerzője, emlékeiről mesélt Balogh Tamás Hevesi-színház művésze és fogvatartott közreműködésével.
2. Sakkverseny
3. A Z M.ÖK.Nemzetiségi és Esélyegyenlőségi Bizottságának elnöke, a Lenti CKÖ elnöke bemutatta a térség munkaerő-piaci helyzetét, lehetőségeit, kiemelve a cigányság felzárkóztatásának fontosságát.
4. Dr. Szinku Mihály vetítéssel egybekötött zenés élménybeszámolója Izlandról.
5. Sportversenyek
6. Szűkebb hazám a Göcsej, címmel mutattuk be környezetünket, amit a botfai citerazenekar előadásával színesítünk.
7. TIT Öveges József Ismeretterjesztő és Szakképző Egyesület mutatta be felnőttképzési tevékenységét.
8. Énekmondó Együttes előadása keretében közös éneklés, dalok tanulása
9. Nyugat-Dunántúli Regionális Munkaügyi központ tájékoztatója, a régió munkaerő-piaci helyzetéről, képzési lehetőségekről. Első Magyar-Dán Termelő Iskola mutatta be: a hátrányos helyzetű munkanélküli fiatalok felzárkóztatásának, társadalmi, munkaerő-piaci integrációjának tapasztalatait.
10. Csoportos beszélgetés a felnőttkori tanulásról, saját élmények, példák bemutatásával, amit a Happy Singers Együttes műsorával színesítettünk
11. Reneszánsz éve jegyében, Dr. Szinku Mihály Jajce ostromát mutatta be.
12. Összegeztük a megvalósult programokat, és a Hevesi Sándor Színház művészeinek előadásában ismert dallamokat, hallhatunk.

„A MŰVELŐDÉS HETE – A TANULÁS ÜNNEPE” MEGVALÓSULT PROGRAMJAINK BESZÁMOLÓJA

Célunk volt, hogy változatos programokra építve tanítani, művelni az érdeklődőket, továbbá, hogy programjaink iránt folyamatosan tartsuk fenn az érdeklődést a projekt ideje alatt.

Mivel a börtön egy zárt világ, fontos szem előtt tartani azt, hogy kinek-kinek érdeklődésén keresztül hívjuk fel figyelmét a felnőttkori tanulás szükségességére. Programunkat ezért úgy állítottuk össze, hogy szóljon mindenkire, változatos legyen, szórakoztasson, foglalmazzon meg kérdéseket, adjon ötleteket, hiteles információkat.

Ezekből néhányat részletesebben mutatunk be.

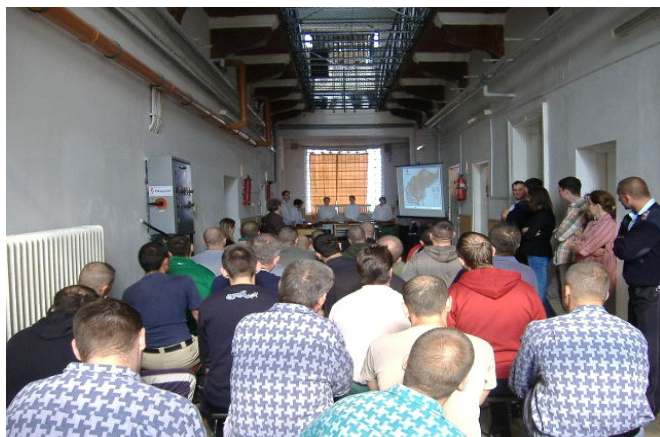
- **A szovjet lágervilágról idézte fel emlékeit Rózsás János a Gulág-lexikon szerzője az intézet fogvatartottjainak.**

Érkezésünkkel egy népes csoport várt bennünket a könyvtárban. A vendégek bemutatását követően, érezhető csend és figyelem irányult Rózsás János felé, aki saját élményeiről, 9 évnyi raboskodásának tapasztalatairól mesélt. Beszélt a leventeképzésről, Szoltsenyicinnel kötött barátságáról, hazatérésének körülményeiről. Előadását követően Balogh Tamás, a Hevesi-színház művésze olvasta fel egyik írását, melyből hitelesen ismerhettük meg Rózsás János gyermekkorát. A programra készülve Rózsás Jánostól kapott írásai, versei közül, két fogvatartott mély átéléssel olvasott fel három-három verset. Különösen nagy hatással volt a hallgatóságra az édesanyjához írott verse.

- **Szűkebb hazánkat, a Göcsejt mutattuk be, a botfai citerazenekar közreműködésével.**

Kiss Gábor előadása keretében elmondta, hogy Göcsej nevének eredete a mai napig sem tisztázott. Egyesek szerint e név Karinthia hegyes, sziklás vidékén fekvő Gottscheiből származhatott. Mások szerint viszont göcsörtös útjairól kapta a Göcsej nevet. Megmutatta, hol helyezkedik el Zala Megye egykori térképén. Beszélt arról, hogy az ott élő emberek hol és hogyan éltek-élnek. Elmondta, hogy a göcseji emberek általában vidámak, jókedvűek, még ma is őrzik népi értékeiket, szokásaikat. Ezt igazolta az épület egészét betöltő népzenejüket bemutató botfai citerás lányok és fiúk előadása is, amit a szép számú hallgatóság óriási tapsal jutalmazott. Ezen a napon a táj jellegzetes ételei közül a leghíresebb göcseji gombalevest, és dödöllét fogyaszthatták ebédre, amit Miszori József irányításával készítettek el a fogvatartottak nagy örömeire.

A dödölle titka, hogy jól ki kell dolgozni!

- Ahogy már beszámoltam arról, előadásainkat úgy szerveztük a pályázat céljának megfelelően, hogy sok hasznos információval is szolgáljunk a felnőttképzés népszerűsítése érdekében. A Munkaügyi Központ, a TIT, a Dán Termelő Iskola vezetőin keresztül megismerhettük a megye munkaerő-piaci helyzetét, képzési lehetőségeit. Bemutattunk olyan képzéseket is, melyek intézeti keretek között, megfelelő pályázati támogatással megvalósíthatók lennének. Későbbi beszélgetéseink alkalmával, illetve egy általam készített értékelő lap alapján megtudtam, hogy szívesen vennének részt a bemutatott képzéseken.

Az egyes előadásokat kulturális programokkal színesítettük. Pl. az Énekmondó Együttessel, akiknek sikerült közös éneklésre is biztatni közönségét.

- Egy másik alkalommal, sokak öröme a Happy Singers Együttes tagjai által előadott dalok ismert dallamainak vidám hangja töltötte be az intézet falait.

- Feszbaum Zsófi vezetésével csoportos beszélgetést folytattunk a felnőttkori tanulásról. A gyakorlat eszközként szolgáló madzag ki-be gomolyítása közben jót beszélgettünk arról, hogy ki-nek, mit jelent a tanulás, saját élmények, példák bemutatásával. Ezt a beszélgetést két fogvatartott alábbiakban közölt írásának személyes bemutatásával zártuk. Bízom abban, hogy példájuk mások számára is követésre talál.

(folytatjuk a 7. oldalon)

FELNŐTTKORI TANULÁS (?)

Valljuk be őszintén, az emberek többsége nem elhivatottságból, és nem igazi örömmel végzi a munkát, inkább kényszerű vagy elhivatott pályaválasztás, anyagi függetlenséggel enyhén színezett mindennapi monotonitás, amivel hetente ötször, vagy többször dicséretre méltóan megküzd.

A kérdés: milyen lehetőségek vannak? Hogyan változtassunk helyzetünkön?

Számos lehetőség közül, és a büntetőjogi felelősségre vonást komolyan figyelembe véve, a legcélravezetőbb, így a legjobb választás a TANULÁS. Alapvető probléma a beletörődés, az önértékelési hibák. Minden embertársunk rendelkezik személyiségi értékekkel, amelyek megerősítésének legegyszerűbb módja, hogy olyan munkát végezzen, ami felszínre hozza, markánssá teszi ezeket a tulajdonságokat: empátia, jó számolókészség, kez ügyesség, jó megfigyelő képesség, gépjárművek vezetésének szeretete, másokkal való törődés képessége, kitartás, szorgalom...

A sok képesség egyikével, vagy akár többel is Ön is rendelkezik, és csak Öntől függ kamatoztatja-e ezen képességeit.

Akinek van, és akinek nincs határozott elképzelése mit is tanulna szívesen, mindenkinek egyaránt tudnám javasolni, keresse fel a számára illetékes munkaügyi hivatalt, ahol tudnak segíteni egy egyszerűbb önismereti teszt megírásával, amellyel már irányvonalat adhatunk magunknak a tanulás szakirányához. Azonban, ha ezt még kevésnek ítéljük, ugyanitt szívesen segítenek egy hosszabb önismereti tréning „utolérésében”. Amit személy szerint javasolni tudok a Kedves Olvasóknak, az a nyelvtanulás, és a számítógép kezelői tanfolyam-

Akármilyen irányba is végezzük tanulmányainkat, az idegen nyelv tudásának, a számítógép kezelésnek mindenféleképpen nagyon komoly hasznát láthatjuk majd.

A tudásból mindenki kérhet 6 éves kortól, 106 éves korig. Legyünk határozottak, bátrak, hogy kinyújtsuk a kezünket érte. A többi már csak szorgalom kérdése.

Sok sikert a tanulásban, és az életben.

D.A.

Tanulj, hogy teljen az idő, Tanulj, hogy lehessen jövőd!

Csak saját történetem alapján, a bennem kavargó gondolatokat tudom megosztani azokkal, akik érdeklődnek a börtönbe került emberek mindennapjai iránt.

Hogy éreztessem, miről is szól a benti élet csak annyit, hogy 30 év felelősségteljesen ledolgozott év után, egyik napról a másikra kerültem börtönbe. A kinti életem napi 10-14 óra munkából állt, ám az időm soha nem volt elég a tervezett dolgom megoldásához! Emellett még egy 5 tagú család sok, ám kellemes gondjainak kezelése is mindig adott feladatot!

Ezután, az intenzív életvitel után, 180 fokot fordult az életem. Hirtelen a semmittevésé lett a főszerep. Három fix pont jelentette a napot: az ébresztő, az ebéd és a takarodó. Bosszantó kilátástalannak éreztem a helyzetem, már pár nap után. Ezért kértem, ha mód nyílik rá, szeretnék valamilyen munkát kapni, hogy jobban teljen az idő, s úgy érezzem, hogy valami hasznos tevékenységet folytatok.

Amikor ez sikerült, arra lettem figyelmes, hogy szinte semmiféle külső információ nem jut el hozzám, és ez azzal jár, hogy teljesen megszűnik a kapcsolat a külvilággal. Itt bent követhetetlen a családi, politikai, gazdasági élet bármely változása, pedig enélkül az ember üresnek érzi a hétköznapjait. Egy aktív életet élő, a világ dolgait figyelemmel kísérő embernek ez az igazi büntetés, ám úgy érzem, ez nem lehet célja.

Rengeteg ideje van egy elítéltnak, amivel valamit kezdeni kell! Úgy gondoltam, hogy az életemnek ezt a szakaszát arra kell használnom, hogy megkönnyíthessem vele a visszailleszkedésemet a civil életbe. A mai rohanó világban nem engedhe-

tem meg magamnak, hogy másfél évig a semmittevésé legyen a főszerep az életemben.

Első és legfontosabb és elég az idő is arra, hogy egy idegen nyelvet, olyan szinten elsajátítsak, amivel már képes leszek boldogulni idegen nyelvtérületen. Ha naponta csak egy órát fordítok tanulásra, akkor az körülbelül 400 órát jelent. Ennyi idő, nap, mint nap van arra, hogy el ne hanyagoljam, így a célom el is fogom érni. Azzal, hogy börtönbe kerültem, végtelenül nehéz helyzetbe hoztam a családomat úgy érzelmileg, mint anyagiilag, ezért kötelességemnek érzem, hogy innen kikerülve, azonnal vissza tudjak illeszkedni a börtönövek előtti életünkbe.

Hogy ezt sikeresen megoldjam, képeznem kell magam!! Egyértelművé vált számomra, ha innen kiszabadulok, csak a közvetlen családra számíthatok. A saját erőnkől kell a jövőnket megoldani, kinn ha tetszik, ha nem egy börtönviselt ember nem a munkáltatók álma!?

Igaz a mondás: „SEGÍTS MAGADON, MERT SENKI SEM SEGÍT!”

T.P.

(A levelek, hiteles másolatok!)

- A projekt keretében Dr. Szinku Mihály tartott előadást izlandi útjáról, illetve a reneszánsz éve jegyében Jajce ostromát mutatta be. Az intézet lakói nagy érdeklődéssel hallgatták Mátyás győztes csatáit.

- Nagy érdeklődés előzte meg a sokadik alkalommal rendezett sakkversenyt is, ahol ez alkalommal sem sikerült a versenyt követő szimultánban Ruszin Anna legyőzőjére találni. Sikert arattak a fogvatartott vezetésével szervezett sportversenyek is, ahol több csoportban, kedvükre mérhették össze ügyességüket.

Egy kis bemelegítés...

Húúú! De nehéz vagy Józsi!!!

A programsorozat végén összegeztük, értékeltük az egyes előadásokat, amit a Hevesi Sándor Színház művészeinek színvonalas előadásával zártunk.

Bízom abban, hogy jövőre is alkalmunk lesz sikeres pályázat keretében hasonló élményeket nyújtani a Zala Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet fogvatartottjai részére.

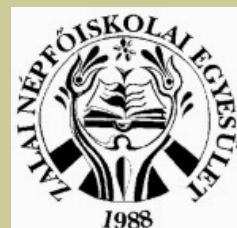
A programok sikeres megvalósításához nyújtott segítségért, köszönetemet fejezem ki a Bv. Intézet valamennyi munkatársának.

Fehér Lászlóné

A PROGRAMSOROZAT TÁMOGATÓI:

A program a Munkaerőpiaci Alap terhére a Szociális és Munkaügyi Minisztérium támogatásával valósul meg.

1%

KÖSZÖNET AZ ADÓFORINTOKÉRT

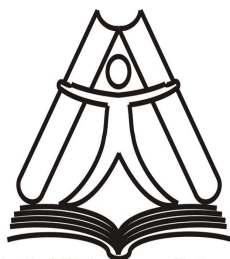
1%

A Zalai Népfőiskolai Egyesület köszönetét fejezi ki mindazoknak, akik 2007. évi személyi jövedelemadójuk 1%-áról rendelkezve, Egyesületünket jelölték meg kedvezményezettként.

A befolyt összeget: **137 618 forintot** célkitűzésünknek megfelelően, Börtön Népfőiskolai programunk folytatására, illetve a népi hagyományok ápolására fordítottuk.

Bízunk jövőbeni támogatásukban!

Adószám: 19267371 1 20

A művelődés hete - a tanulás ünnepe

Egyesületünk újágának most megjelent számában a tanulás ünnepe alkalmából elnyert

„Az esély sokszínű palettája”

című projektünk eseményeit mutattuk be.

Címzett:

Zalai Kapocs

A Zalai Népfőiskolai Egyesület lapja

Kiadja: a Zalai Népfőiskolai Egyesület □ Felelős kiadó: Dr. Szinku Mihály □

Szerkesztő: Fehér Lászlóné □ Szerkesztőség címe: 8900 Zalaegerszeg, Kosztolányi D. u. 10 □ Tel.: 06/92 598-427 □ Fax: 06/92 598-426 □ Nyomdai munkák: Gura Nyomda, Zalaegerszeg □

A kiadvány megjelenését támogatják: SZMM, NSZFI, MNT □
email: zalanep@axelero.hu

Az elmúlt néhány hónapban több alkalommal jártam a kaposvári bv intézetben, ahol emlékként kaptam ezt a fogvatartottak által készített tárgyat.